EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.5.2020
COM(2020) 519 final

Soovitus:

# NÕUKOGU SOOVITUS

**milles käsitletakse Madalmaade 2020. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Madalmaade 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

Soovitus:

# NÕUKOGU SOOVITUS

## milles käsitletakse Madalmaade 2020. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Madalmaade 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) 17. detsembril 2019 võttis komisjon vastu iga-aastase kestliku majanduskasvu strateegia, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2020) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. 17. detsembril 2019 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu ka häiremehhanismi aruande, milles nimetati Madalmaid ühe liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta.

(2) 26. veebruaril 2020 avaldati 2020. aasta aruanne Madalmaade kohta[3]. Selles hinnati Madalmaade edusamme nõukogu poolt 9. juulil 2019 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel,[4] varasematel aastatel vastu võetud soovituste järelmeetmeid ja

[1] EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
[2] ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
[3] SWD(2020) 518 final.
[4] ELT C 301, 5.9.2019, lk 117.

Madalmaade edusamme strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel. See sisaldas ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjalikku analüüsi, mille tulemused avaldati samuti 26. veebruaril 2020. Komisjon järeldas oma analüüsi põhjal, et Madalmaades esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige põhjustab tasakaalustamatust suur erasektori võlakoormus ja jooksevkonto ülejääk, millel on piiriülene mõju.

(3) 11. märtsil 2020 kuulutas Maailma Terviseorganisatsioon ametlikult COVID-19 puhangu ülemaailmseks pandeemiaks. See on tõsine rahvatervisealane hädaolukord, mis mõjutab kodanikke, ühiskonda ja majandust. See seab riiklikud tervishoiusüsteemid suure surve alla, tekitab häireid üleilmsetes tarneahelates, põhjustab volatiilsust finantsturgudel ja tarbijanõudluse šokke ning mõjutab negatiivselt paljusid sektoreid. See ohustab inimeste töökohti ja sissetulekut ning ettevõtete äritegevust. See on toonud kaasa suure majandussõoki, millel on juba praegu Euroopa Liidus tõsised tagajärjed. 13. märtsil 2020 võttis komisjon vastu teatise,[5] milles kutsutakse üles võtma kriisile reageerimiseks koordineeritud majanduslikke meetmeid, kaasates kõik osalised nii riiklikul kui ka liidu tasandil.

(4) Mitu liikmesriiki on kuulutanud välja eriolukorra või võtnud erakorralisi meetmeid. Kõik erakorralised meetmed peavad olema rangelt proportsionaalsed, vajalikud, ajaliselt piiratud ning kooskõlas Euroopa ja rahvusvaheliste standarditega. Nende üle tuleks teha demokraatlikku järelevalvet ja sõltumatut kohtulikku kontrolli.

(5) 20. märtsil 2020 võttis komisjon vastu teatise stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli aktiveerimise kohta[6]. Määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikes 1, artikli 6 lõikes 3, artikli 9 lõikes 1 ja artikli 10 lõikes 3 ning määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikes 5 ja artikli 5 lõikes 2 sätestatud klausel hõlbustab eelarvepoliitika koordineerimist tõsise majandussurutise ajal. Komisjon jagas oma teatises nõukoguga seisukohta, et arvestades COVID-19 puhangust tingitud eeldatavat tõsist majandussurutist, võimaldab praegune olukord klausli aktiveerida. 23. märtsil 2020 nõustusid liikmesriikide rahandusministrid komisjoni hinnanguga. Üldise vabastusklausli aktiveerimine võimaldab ajutiselt kõrvale kalduda keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast, tingimusel et see ei ohusta riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis. Lisaks võib nõukogu parandusliku osa puhul teha komisjoni soovituse alusel otsuse võtta vastu muudetud eelarvekurss. Üldine vabastusklausel ei peata stabiilsuse ja kasvu pakti kohaseid menetlusi. See võimaldab liikmesriikidel kalduda kõrvale tavapäraselt kohaldatavatest eelarvenõuetest ning komisjonil ja nõukogul võtta pakti raames vajalikke poliitika koordineerimise meetmeid.

(6) Jätkuvaid meetmeid on vaja pandeemia leviku piiramiseks ja kontrollimiseks, riiklike tervishoiusüsteemide vastupanuvõime tugevdamiseks, sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks ettevõtetele ja majapidamistele suunatud toetusmeetmete abil ning piisavate tervishoiu- ja ohutustingimuste tagamiseks töökohal, et taastada majandustegevus. Liit peaks täiel määral kasutama tema käsutuses olevaid mitmesuguseid vahendeid, et toetada liikmesriikide jõupingutusi nendes valdkondades. Samal ajal peaksid liikmesriigid ja liit tegema koostööd, et valmistada ette meetmed, mille toel taastada ühiskonna ja majanduse tavapärane toimimine ning kestlik majanduskasv, lõimides neisse muu hulgas ülemineku rohelisele majandusele ja digitehnoloogiale ning tehes kriisist põhjalikud järeldused.

---

5 COM(2020) 112 final.

6 COM(2020) 123 final.

(7) COVID-19 kriis on toonud esile paindlikkuse, mida ühtne turg pakub erakorraliste olukordadega kohanemiseks. Kuid selleks, et tagada kiire ja sujuv liikumine taastumisetappi ning kaupade, teenuste ja töötajate vaba liikumine, tuleb ühtse turu tavapärast toimimist takistavad erakorralised meetmed kaotada, niipea kui need ei ole enam hädavajalikud. Praegune kriis on näidanud, et tervishoiusektoris on vaja kriisiks valmisoleku kavasid, mis hõlmavad eelkõige täiustatud hankestrateegiaid, mitmekesistatud tarneahelaid ja elutähtsa varustuse strateegilisi varusid. Need on laiemate kriisiks valmisoleku kavade väljatöötamise peamised elemendid.

(8) Liidu seadusandja on juba muutnud asjaomaseid õigusraamistikke,[7] et võimaldada liikmesriikidel mobiliseerida kõik Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamata vahendid, et nad saaksid leevendada COVID-19 pandeemia erakordset mõju. Need muudatused annavad suurema paindlikkuse ning lihtsustavad ja ühtlustavad menetlusi. Selleks et leevendada survet rahavoogudele, võivad liikmesriigid eelarveaastal 2020–2021 kasutada ka 100 % suurust kaasrahastamismäära liidu eelarvest. Madalmaid julgustatakse neid võimalusi täielikult ära kasutama, et aidata probleemidest kõige rohkem mõjutatud üksikisikuid ja sektoreid.

(9) Madalmaad esitasid 28. aprillil 2020 oma 2020. aasta riikliku reformikava ja 29. aprillil 2020 oma 2020. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(10) Madalmaade suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareeglit.

(11) Valitsuse 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt nominaalne eelarvepositsioon halveneb: ülejääk suureneb 1,7 %-lt SKPst 2019. aastal 0,1 %-le SKPst 2020. aastal. 2023. aastal väheneb ülejääk prognooside kohaselt 0,0 %ni SKPst. Valitsemissektori võla suhe SKPsse, mis 2019. aastal vähenes 48,6 %ni, peaks 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt suurenema 2020. aastal 46,3 %ni. Nende eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium ei tundu aga enam realistlik ja programmis ei võeta arvesse märkimisväärset hulka meetmeid, millest Madalmaad teatasid COVID-19 pandeemiale reageerimisel. Kevadine eelarve seletuskiri[8] sisaldab ajakohastatud eelarveprognoose. Memorandumi kohaselt peaks valitsemissektori nominaalne eelarvepositsioon 2020. aastal halvenema puudujäägini 11,8 % SKPst ning valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks 2020. aastal suurenema 65,2 %ni. Makromajanduslikke ja eelarveväljavaateid mõjutab COVID-19 pandeemiast tingitud suur ebakindlus.

(12) Vastuseks COVID-19 pandeemiale ja osana koordineeritud liidu lähenemisviisist on Madalmaad võtnud eelarvemeetmeid, et suurendada oma tervishoiusüsteemi suutlikkust, ohjeldada pandeemiat ning anda abi kriisist eriti palju mõjutatud

---

[7] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. märtsi 2020. aasta määrus (EL) 2020/460, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 508/2014 seoses erimeetmetega investeeringute kaasamiseks liikmesriikide tervishoiusüsteemidesse ja muudesse majandussektoritesse, et reageerida COVID- 19 puhangule (koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus) (ELT L 99, 31.3.2020, lk 5) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2020. aasta määrus (EL) 2020/558, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1301/2013 ja (EL) nr 1303/2013 seoses erimeetmetega erandliku paindlikkuse lubamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisel, et reageerida COVID- 19 puhangule (ELT L 130, 24.4.2020, lk 1).

[8] 2020. aasta eelarve seletuskiri (*Voorjaarsnota 2020*), mille rahandusminister W. Hoekstra esitas 25. aprillil 2020 teisele kojale läbivaatamiseks.

inimestele ja sektoritele. 2020. aasta stabiilsusprogrammi ja kevadise eelarve seletuskirja kohaselt oli nende eelarvemeetmete maht 2,7 % SKPst. Meetmed hõlmavad tervishoiuteenuste tõhustamist, hädaabi raskustes sektoritele, sissetulekutoetust füüsilisest isikust ettevõtjatele ja töötajatele. Lisaks on Madalmaad teatavaks teinud meetmed, millel ei ole otsest mõju eelarvele, kuid mis aitavad toetada ettevõtete likviidsust. Nende meetmete hulgas on äriühingu tulumaksu tasumise edasilükkamine (4,6 % kuni 5,9 % SKPst) ja laenugarantiid (1,8 % SKPst). Üldiselt on Madalmaade võetud meetmed kooskõlas suunistega, mis on esitatud komisjoni teatises „Euroopa koordineeritud majanduslikud meetmed COVID-19 puhangule reageerimiseks“. Nende meetmete täielik rakendamine, millele järgneb eelarvepoliitika ümbersuunamine keskpika perioodi usaldusväärse eelarvepositsiooni saavutamisele, kui majandustingimused seda võimaldavad, aitab kaasa riigi rahanduse jätkusuutlikkuse säilitamisele keskpikas perspektiivis.

(13) Kui poliitikat ei muudeta, on Madalmaade valitsemissektori eelarvepositsioon komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt 2020. aastal -6,3 % SKPst ja 2021. aastal -3,5 % SKPst. Kevadises eelarve seletuskirjas sisalduvate ja komisjoni prognooside 5,5 protsendipunkti suurune erinevus tuleneb maksude tasumise edasilükkamisest (4,6 %-lt SKPst 5,9 %ni), mida ei ole komisjoni prognoosis märgitud 2020. aastal tulusid vähendavana. Valitsemissektori võla suhe SKPsse küünib prognooside kohaselt 2020. aastal 62,1 %-le ja 2021. aastal 57,6 %-le SKPst.

(14) Kuna Madalmaad kavatsesid 2020. aastal ületada puudujäägi kontrollväärtust (3 % SKPst), esitas komisjon 20. mail 2020 aluslepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud aruande. Kokkuvõttes nähtub analüüsist, et aluslepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/1997 määratletud puudujäägikriteerium ei ole täidetud.

(15) Pärast viimastel aastatel toimunud tugevat kasvu on COVID-19 pandeemia kuue järjestikuse aasta pikkuse majanduskasvu Madalmaades järsult lõpetanud. Käesoleval aastal peaks Madalmaade majandus kogema kõige järsemat langust riigi sõjajärgses ajaloos. Eeldatakse, et kõik nõudluse komponendid, välja arvatud avaliku sektori tarbimine, kahanevad sel aastal järsult, kusjuures madalseisu prognoositakse teise kvartalisse. 2021. aastal taastub majandus tõenäoliselt kasvutrendist tunduvalt kiiremini, kajastades majandustegevuse järkjärgulist normaliseerumist ning sisenõudluse ja ülemaailmse kaubanduse taastumist madalalt tasemelt. Siiski eeldatakse, et majandustegevus jääb allapoole 2019. aasta taset. Komisjoni prognoosi kohaselt suureneb töötus peamiselt ettevõtete kohustusliku sulgemise ja majandustegevuse järsu üldise vähenemise tõttu 2020. aastal 5,9 %ni, kuid väheneb 2021. aastal 5,3 %ni. Tööhõive kaitsemeetmed, eelkõige ajutine erakorraline üleminekumeede kestliku tööhõive tagamiseks ja täiendav sissetulekutoetus füüsilisest isikust ettevõtjatele, peaksid aitama töökohtade kadumist leevendada. Sellest olenemata peaks tööturu olukord lähikuudel kiiresti halvenema, sest tugevalt mõjutatud sektorite ettevõtted on paratamatult vähendanud tööjõudu, eelkõige paindlike ja ajutiste lepingutega töötajaid.

(16) . Vastuseks järsule majanduslikule kahjule ja nõudluse vähenemisele konkreetsetes sektorites on Madalmaade valitsus vastu võtnud ulatusliku erakorraliste meetmete paketi, et aidata vältida struktuurset kahju majandusele. See jõuline poliitiline reageering on suunatud kriisist kõige enam mõjutatud valdkondadele ning keskendub tööhõive kaitsele ja kodumajapidamiste ostujõule, rängalt kannatada saanud tööstusharudele makstavale otsesele rahalisele hüvitisele, samuti maksude tasumise edasilükkamisele ja laenugarantiidele, et toetada krediidivoogu erasektorisse. See peaks aitama ennetada ajutiste likviidsusprobleemide muutumist

maksejõuetusprobleemideks. Lisaks peaksid automaatsed tasakaalustusmehhanismid aitama majanduslanguse süvenemist pidurdada. Madalmaade Keskpank on vähendanud ka suurimate pankade süsteemseid kapitalipuhvreid ning lükkab edasi meetme, millega kehtestatakse hüpoteeklaenudele riskikaalu alampiir, vabastades seeläbi pangakapitali ja võimaldades pankadel oluliselt laiendada laenude andmist kodumajapidamistele ja ettevõtjatele.

(17) Madalmaade tervishoiusüsteem toimib suhteliselt hästi, aidates parandada elanikkonna üldist tervist ja tagades tervishoiuteenuste kättesaadavuse. Viivitamatu kriisile reageerimise raames kehtestasid Madalmaad kontrollistrateegia, mis hõlmab üldisi rahvaterviseealaseid meetmeid, ning võtsid vastu kohandatud tervishoiu rahastamise meetmed. Sellest olenemata on COVID-19 puhang tervishoiusüsteemi vastupanuvõime proovile pannud. Sellega seoses on esile kerkinud varasemad probleemid. Tööjõu suutlikkus paraneks, kui eelkõige meditsiiniõdede ja esmatasandi tervishoiutöötajate hulgas suudetaks lahendada tööjõupuuduse probleem. Tervishoiusüsteemide üldist juhtimist ja nende suutlikkust tagada integreeritud teenuste osutamine kogu tervishoiuvaldkonnas saaks parandada, tugevdades veelgi andmehaldust ja laiendades e-tervise vahendite kasutuselevõttu. COVID-19 puhang on seetõttu tõstnud esile vajaduse jätkata tervishoiusüsteemi vastupanuvõime ja kriisiks valmisoleku parandamist, tegeledes selliste struktuursete probleemidega.

(18) Kuigi 2019. aastal ja 2020. aasta alguses paranes tööturu olukord jätkuvalt ja see toimis üldiselt hästi, on COVID-19 kriis pidurdanud majanduskasvu ja toob eeldatavasti kaasa töötuse märkimisväärse suurenemise. Võeti mitmeid enneolematuid majandusmeetmeid, et kaitsta inimeste töökohti ja elatusvahendeid ning minimeerida mõju füüsilisest isikust ettevõtjatele, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning suurettevõtjatele. Tööhõive säilitamiseks võivad tööandjad, kes eeldatavasti kaotavad kriisi tõttu vähemalt 20 % oma tulust, taotleda toetust (sõltuvalt käibe vähenemisest kuni 90 % ettevõtte palgakuludest), mis võimaldab neil kolme kuu jooksul oma töötajatele palka maksta. Füüsilisest isikust ettevõtjad saavad kasutada kiirendatud menetlust, mis võimaldab neil miinimumpalga ulatuses taotleda täiendavat sissetulekutoetust, mis aitab neil kolme kuu jooksul tasuda elamiskulud.

(19) Taastamiskava peaks hõlmama ka kriisi tööhõivealase ja sotsiaalse mõju leevendamist nende jaoks, keda kriis kõige rängemini mõjutab. Vaatamata tööhõive säilitamiseks võetud meetmete paketile on see teistest rängemini tabanud ebasoodsamas tööturuseisundis ja/või haavatavas sotsiaalses olukorras olevaid inimesi. Töötus suurenes eelkõige paindlike lepingute alusel töötavate inimeste hulgas, nagu noored, renditöötajad ja rändetaustaga inimesed. COVID-19 kriis tõi esile ka märkimisväärseid probleeme seoses juurdepääsuga piisavale sotsiaalkaitsele füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks, kes on haiguse, puude, töötuse ja vanaduse vastu sagedamini alakindlustatud (või ei ole üldse kindlustatud).

(20) Äärmiselt oluline on olnud likviidsustoetus ettevõtjatele laenude ja garantiide kaudu, keskendudes väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Vahendajad peavad likviidsustoetuse jagamist ettevõtjatele rakendama tõhusalt ja kiiresti, säilitades samal ajal nende vastupidavuse. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahavoogusid võib aidata parandada ka maksude ja sotsiaalmaksete tasumise edasilükkamine ning riigiasutuste lepinguliste maksete kiirendamine. Vastloodud idu- ja kasvufirmad võivad vajada eritoetust, näiteks avaliku sektori asutuste omakapitaliosaluste ja riskikapitalifondidele suunatud stiimulite näol suurendada investeeringuid nendesse ettevõtetesse. See võib aidata vältida strateegiliselt oluliste Euroopa ettevõtete

kiirmüüki. Ajutise riigiabi raamistiku[9] kohaselt lubatud ja sätestatud tingimustel tuleks omakapitali- või kvaasiomakapitali toetus tagada kõigile ettevõtjatele,[10] mitte ainult neile, kes vastavad komisjoni määratlusele[11] väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate kohta. Samuti tuleks jätkata jõupingutusi, et pakkuda üksikisikutele ja ettevõtjatele tõhusaid digitaalseid avalikke teenuseid ning nendele juurdepääsu.

(21) Majanduse taastumise toetamiseks on oluline kiirendada investeerimisküpsete avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimist ja edendada erainvesteeringuid, muu hulgas asjakohaste reformide kaudu. Sihipärased poliitikameetmed, sealhulgas investeeringud sektoritesse, millel on kõige suuremad väljavaated suurendada majanduse kui terviku kasvupotentsiaali, võivad aidata lahendada praeguse kriisi tõttu süvenenud probleeme. Eelkõige võivad investeeringud teadus- ja arendustegevusse, mis on integreeritud „missioonikesksesse poliitikasse tippsektorite ja innovatsiooni alal“,[12] samuti inimkapitali, aidata toetada pikaajalist tootlikkuse kasvu ja säilitada tugevat innovatsioonisuutlikkust. See puudutab eelkõige idu- ja kasvufirmasid ning innovatiivseid VKEsid, mis on konkurentsivõime suurendamise ja töökohtade loomise seisukohast äärmiselt olulised. Investeerimine Madalmaade kliimakokkuleppe ning riiklikku energia- ja kliimakava algatustesse, mis käsitlevad kliimamuutustega tegelemist ja energiasüsteemi ümberkujundamise edendamist, võib anda olulise panuse laiematesse ühiskondlikesse eesmärkidesse, sealhulgas kestliku ja ressursitõhusa majanduskasvu tagamisse. Kuigi Madalmaad on transpordisektori süsinikuheite vähendamisel esirinnas, jääb taastuvenergia kasutamine transpordis alla ELi keskmise taseme. Lõpetuseks on vaja investeerida uutesse eluasemetesse, et leevendada praegust eluasemepuudust. Õiglase ülemineku fondi vahendite kavandamine ajavahemikuks 2021–2027 võib aidata Madalmaadel lahendada mõned probleemid, mis on seotud üleminekuga kliimaneutraalsele majandusele, eelkõige riigiaruande D lisaga hõlmatud territooriumidel. See võimaldaks Madalmaadel seda fondi kõige paremini kasutada.

(22) Tehnilised ja digioskused ning kvalifitseeritud spetsialistid on Madalmaade majanduse innovatsioonisuutlikkuse ning tootlikkuse kestliku ja kaasava kasvu jaoks otsustava tähtsusega. Investeeringud põhi- ja/või digioskustesse, haridusse ja koolitusse, sealhulgas täiend- ja ümberõppe võimalustesse kõigi jaoks, on samuti väga olulised, et parandada juurdepääsu tööturule, eelkõige selleks, et tugevdada tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate rühmade (sealhulgas rändetaustaga ja puuetega inimeste) tööalast konkurentsivõimet, edendades samal ajal võrdseid võimalusi ja aktiivset kaasamist.

(23) Kuigi Madalmaad on astunud samme agressiivse maksuplaneerimise vastu, rakendades varem kokku lepitud rahvusvahelisi ja Euroopa algatusi, viitab Madalmaade kaudu makstavate dividendide, litsentsitasude ja intresside suur hulk sellele, et riigi maksueeskirju kasutavad ära agressiivset maksuplaneerimist viljelevad ettevõtjad. Suur osa välismaistest otseinvesteeringutest on nn eriotstarbeliste üksuste

---

9 ELT C 91I, 20.3.2020, lk 1–9.

10 Sealhulgas idu- ja kasvufirmadele, kellel on konkurentsivõimelised ärimudelid, kuid kelle rahavooge COVID-19 negatiivselt mõjutab.

11 COM(2020) 150 final.

12 Selle uue poliitilise lähenemise eesmärk on veelgi suurendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse, et saavutada pikaajalised eesmärgid peamiste ühiskondlike probleemide puhul, mis on jagatud neljaks „missiooniks“: i) energiasüsteemi ümberkujundamine ja säästvus; ii) põllumajandus, vesi ja toit; iii) tervishoid ja hooldus ning iv) julgeolek. Seda poliitikat peetakse konkurentsivõime tugevdamise ja ühiskondlike probleemide lahendamise peamiseks prioriteediks (Majandusministeerium (EZK) (2018), *Kamerbrief: Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact*, Rijksoverheid, Haag.)

omanduses. Kuna välismaale (st ELi residentidelt kolmandate riikide residentidele) tehtavatelt litsentsitasudelt ja intressimaksetelt makse kinni ei peeta, võib see viia olukorrani, et sellised maksed jäävad üldse maksustamata, kui neid ei maksustata ka makse saaja jurisdiktsioonis. Hiljuti vastu võetud reform, mis käsitleb maksude tinglikku kinnipidamist litsentsitasudelt ja intressimaksetelt kuritarvituste või madala maksumääraga jurisdiktsioonidele tehtavate maksete korral ning mida rakendatakse alates 1. jaanuarist 2021, on positiivne samm agressiivse maksuplaneerimise vähendamise suunas. Reformi tõhusust tuleks tähelepanelikult jälgida.

(24) Mitu Madalmaade finantsasutust on hiljuti osalenud rahapesus. Need juhtumid näitavad, et vaatamata hiljutistele jõupingutustele on finantsasutuste järelevalvet vaja veelgi tugevdada ning jätkata rahapesujuhtumite uurimist ja nende eest süüdistuste esitamist. Väljaspool finantssektorit kujutavad endast märkimisväärset rahapesuohtu ka Madalmaade majanduse avatus välismaistele otseinvesteeringutele ja riigi keerukad õiguslikud struktuurid. Kuna usaldusfondi- ja äriühinguteenuste pakkujate ning maksunõustajate teatatud ebaharilike tehingute määr on madal, kuid nende risk seevastu suur, tuleb teostada asjakohast järelevalvet. Võttes arvesse keerukate õiguslike struktuuride ulatuslikku olemasolu, on tegelike tulusaajate registri tõhus toimimine selliste üksuste väärkasutamise vältimisel keskse tähtsusega, kuid asjaomast registrit ei ole veel loodud.

(25) Kuigi praegustes soovitustes keskendutakse pandeemia sotsiaal-majandusliku mõju leevendamisele ja majanduse taastamise hõlbustamisele, hõlmasid nõukogu poolt 9. juulil 2019 vastu võetud 2019. aasta riigipõhised soovitused ka reforme, mis on olulised keskpika perioodi ja pikaajaliste struktuursete probleemide lahendamiseks. Need soovitused on jätkuvalt asjakohased ja nende järgimist jälgitakse järgmise aasta Euroopa poolaasta tsükli jooksul. Sama kehtib ka investeeringutega seotud majanduspoliitikat käsitlevate soovituste kohta. Viimati nimetatud soovitusi tuleks arvesse võtta ühtekuuluvuspoliitika rahastamise strateegilisel kavandamisel pärast 2020. aastat, sealhulgas praeguse kriisiga seotud leevendusmeetmete ja väljumisstrateegiate puhul.

(26) Euroopa poolaasta on liidus majandus- ja tööhõivepoliitika pideva koordineerimise raamistik, mis võib edendada kestlikku majandust. Liikmesriigid on teinud oma 2020. aasta riiklikes reformikavades kokkuvõtte ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisel tehtud edusammudest. Tagades allpool esitatud soovituste täieliku rakendamise, aitavad Madalmaad kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele ja ühistele jõupingutustele tagada liidus konkurentsivõimeline kestlikkus.

(27) Majandus- ja rahaliidu riikide vaheline tihe koordineerimine on väga oluline, et COVID-19 majanduslikust mõjust kiiresti taastuda. Pidades silmas, et Madalmaad on liikmesriik, mille rahaühik on euro, ja võttes arvesse eurorühma poliitilisi suuniseid, peaksid Madalmaad tagama, et nende poliitika jääks kooskõlla euroala käsitlevate soovitustega ja oleks kooskõlastatud teiste euroala liikmesriikide poliitikaga.

(28) Komisjon on Euroopa poolaasta (2020) raames Madalmaade majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2020. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2020. aasta stabiilsusprogrammi ja 2020. aasta riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Madalmaadele esitatud soovituste järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud mitte üksnes nende asjakohasust Madalmaade eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastesse otsustesse liidu tasandi panus ja tugevdada seeläbi liidu üldist majandusjuhtimist.

(29) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2020. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus[13] kajastub eelkõige allpool esitatud soovituses 1,

(30) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu 2020. aasta riikliku reformikavaga ja 2020. aasta stabiilsusprogrammiga tutvunud. Praegustes soovitustes võetakse arvesse vajadust tulla pandeemiaga toime ja lihtsustada majanduse taastamist, mis on esimene vajalik samm tasakaalustamatuse korrigeerimise võimaldamiseks. Soovitused, milles käsitletakse otseselt makromajanduslikku tasakaalustamatust, mille komisjoni tegi kindlaks määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel, kajastuvad soovituses 3,

SOOVITAB Madalmaadel võtta 2020. ja 2021. aastal järgmisi meetmeid.

1. Kooskõlas üldise vabastusklausliga võtta kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida pandeemiale, toetada majandust ja tagada selle taastumine. Kui majandustingimused võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon keskpikas perspektiivis ja tagada võla jätkusuutlikkus, suurendades samal ajal investeeringuid. Tugevdada tervishoiusüsteemi vastupanuvõimet, sealhulgas tegeledes tervishoiutöötajate praeguse puudusega ja kiirendades asjakohaste e-tervise vahendite kasutuselevõttu.

2. Leevendada kriisi mõju tööhõivele ja sotsiaalvaldkonnale ning edendada füüsilisest isikust ettevõtjate piisavat sotsiaalkaitset.

3. Kiirendada investeerimisküpsete avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimist ja edendada erainvesteeringuid, et toetada majanduse taastumist. Keskenduda investeeringute tegemisel üleminekule rohelisele majandusele ja digitehnoloogiale, eelkõige digioskuste arendamisele, kestlikule taristule, energia puhtale ja tõhusale tootmisele ja kasutamisele ning missioonipõhistele teadusuuringutele ja innovatsioonile.

4. Leida lõplik lahendus maksusüsteemi elementidele, mida võidakse ära kasutada agressiivseks maksuplaneerimiseks, eriti välismaale tehtavate maksete kaudu, rakendades selleks eelkõige väljakuulutatud meetmeid ja tagades nende tõhususe. Tagada rahapesuvastase raamistiku tulemuslik järelevalve ja jõustamine.

Brüssel,

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*

[13] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.